

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4858/23
18.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужилаца АА из... и ББ из ..., чији је пуномоћник адвокат Никола Стојановић из Смедерва, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво-Одељење у Пожаревцу, Јована Шербановића 4, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 360/2018 од 30.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.9.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 360/2018 од 30.09.2022. године, у ставу првом изреке.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Смедереву П 360/2018 од 30.09.2022. године, у делу у којем је обавезана тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 96.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, док се у преосталом делу става другог изреке наведено решење **ПРЕИНАЧУЈЕ**, тако што се тужбени захтев за законску затезну камату на досуђене трошкове поступка од дана правноснажности пресуде, до дана извршности пресуде, **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П 360/2018 од 30.09.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да су тужиоци по основу одржаја стекли право коришћења и то свако са по 1/2 дела на катастарској парцели бр. ..., укупне површине 03,68 ари, земљиште под зградом-објектом површине 37м², земљиште под зградом-објектом површине 12м², земљиште под зградом-објектом 1,07 ари и земљиште уз зграду-објекат површине 2,12 ара, која се налази у улици ..., уписаној у Листу непокретности бр. ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи да се тужиоци на основу пресуде као подобне исправе могу уписати као сукорисници са по 1/2 дела катастарске парцеле

бр. ... у РГЗ Служби за катастар непокретности ..., без даљег пристанка и одобрења тужене, у којем листу непокретности су тужиоци уписани као суддржаоци са истим уделом помоћне зграде и тужилац АА као искључиви држалац породичне стамбене зграде подигнуте на овој парцели. Ставом другим изреке пресуде, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 96.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана правноснажности пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, побијајући исту у целисти, из свих законом превиђених разлога.

Тужиоци су доставили одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 72/11 са изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде као другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде. Супротно жалбеним наводима тужене, изрека ожалбене пресуде је јасна и разумљива и не садржи недостатке због којих се не би могла испитати, а разлози о битним чињеницама су у складу са утврђеним чињеничним стањем, те није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца - деда по мајци, сада пок. ВВ, је као купац са сада пок. ГГ, бившом из ..., као продавцем, закључио уговор о купопродаји Ов бр. 912/61 од 09.06.1961. године, оверен пред Среским судом у Смедереву, који је за предмет имао пренос права коришћења катастарске парцеле бр. ... КО ..., старог премера, површине 03,62 ара уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ... Након тога је Уговором о поклону од 14.05.2003. године, овереним пред Општинским судом у Смедереву под Ов бр. 2364/03, мајка тужилаца, сада покојна ДД, од своје мајке - бабе тужилаца ЂЂ, стекла право власништва на 1/2 куће у ул ..., са одговарајућим правом коришћења на катастарској парцели ... КО ... површине 03,68 ара новог премера, која по облику и положају одговара старом премеру катастарске парцеле бр. ... КО ... површине 03,62 ара, која је била уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ... Из правноснажног решења Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Ковину, О бр. 717/16 од 31.05.2016. године утврђено је да су тужиоци, заједно са својим оцем ЕЕ, оглашени за законске наследнике иза мајке ДД, умрле 28.2.2106. године и то свако са по 1/3 дела на катастарској парцели ... КО ..., површине 03,68 ара новог премера, са помоћном стамбеном зградом у ул ..., постојећом на истој. Након смрти оца тужилаца ЕЕ, спроведен је оставински поступак и решењем О бр. 2365/16 од 13.01.2017. године, тужиоци су оглашени за наследнике 1/3 предметне парцеле, свако са по 1/2. Предметна парцела ... КО ... уписана је у Лист непокретности ... КО ... као власништво Републике Србије, док су као држаоци на парцели и објектима који се налазе на тој парцели уписани тужиоци са уделом од по 1/2, а тужилац АА је уписан и као држалац на новој породичној кући са уделом 1/1. Из исказа тужилаца, утврђено је да су још од 1962. године њихови преци држаоци предметног земљишта, да од тада постоји континуитет у

коришћењу предметне парцеле, коју тренутно користи тужилац АА, јер се тужиља ББ удала и одселила. На предметној парцели постоји једна стара кућа, коју су они адаптирали, а саграђена је и нова кућа 2003. или 2004. године. Никада их нико није правно ни фактички узнемиравао у поседу земљишта, а ужилац АА је добио дозволу за градњу нове куће од надлежних органа локалне самоуправе и редовно плаћа струју, воду и порез за стару кућу. Предметна парцела се првобитно водила на бабу, затим на оца и мајку тужилаца, да би напослетку био спроведен поступак јавног излагања 2011.-2014. године, на који нису позвани њихови родитељи, нити су могли да се изјасне, а претходно су били укњижени на предметној парцели. Из исказа саслушаних сведока ЖЖ и ЗЗ, који живе у близини предметне парцеле, утврђено је да имају сазнања о томе да су преци тужилаца и тужиоци у поседу предметне парцеле почев од 1962. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а применом одредби чл. 20 – 37 Закона о основама својинскоправних односа, првостепени суд је оценио да да су испуњени услови за стицање права коришћења по основу одржаја, јер су тужиоци доказали правни континуитет држања предметне парцеле почев од 1961. године и то као законити и савесни држаоци. Наиме, пуноважан правни основ држања и коришћења парцеле произлази из Уговора о купопродаји Ов бр. 912/61 од 09.06.1961. године, на основу којег је правни претходник тужилаца - деда по мајци стекао право коришћења катастарске парцеле бр. ... КО ..., старог премера, површине 03,62 ара уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ... и ступио у посед исте, а након тога је мајка тужилаца, сада покојна ДД, од своје мајке - бабе тужилаца ЂЂ, стекла право власништва на 1/2 куће у ул ..., са одговарајућим правом коришћења на катастарској парцели ... КО ... површине 03,68 ара новог премера, која по облику и положају одговара старом премери катастарске парцеле бр. ... КО ... површине 03,62 ара и то по основу уговора о поклону Ов бр. 2364/03 од 14.05.2003. године. Након тога су тужиоци по основу правноснажних оставинских решења иза пок. родитеља ДД и ЕЕ од 31.05.2016. године и 13.01.2017. године, наследили предметно земљиште и наставили да га користе, при чему тужена није доказала да су тужиоци били правно или фактички узнемиравани у поседу током овог периода. Првостепени суд је рок за одржај рачунао од 04.07.1996. године, као момента ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа и оценио да је до дана подношења тужбе 12.02.2018. године несумњиво протекао рок од 20 година за стицање права коришћења путем одржаја. Приликом одлучивања првостепени суд се кретао у границама постављеног захтева којим је тражено утврђење права коришћења, те је закључио да се одржајем може стећи и ово уже право од права својине, за шта су испуњени услови у конкретном случају, па је донео одлуку као у првом ставу изреке пресуде. Одлуку о трошковима поступка суд је донео применом одредби чл. 150, 153 став 1, 154 и 163 ЗПП, па је обавезао тужену да тужиоцима накнади трошкове у укупном износу од 96.800,00 динара са законском затезном каматом почев од правноснажности пресуде до исплате.

Све важне чињенице за доношење одлуке у потврђујућем делу првостепени суд је поуздано и потпуно утврдио, доказима које је правилно ценио сагласно одредби члана 8 ЗПП-а, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити су предлагани нови докази у смислу одредбе члана 372 став 1 ЗПП-а, па жалбом тужене утврђено чињенично стање није доведено у сумњу. На потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да је

тужилац стекао право својине на спорној кат. парцели на основу одржаја.

Наиме, одредбом чл. 20 став 1 Закона о основама својинскоправних односа (“Сл. гласник СФРЈ” бр 6 /80 и 36/90, “Сл. лист СРЈ” бр 29/96 и “Сл. гласник РС” бр. 11/2005) прописано је да се право својине стиче по самом закону на основу правног посла или наслеђивањем. Према одредби чл. 28 став 2 истог закона, савестан и законити држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година. Државина је законита ако се заснива на пуноважном правном послу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (члан 72. став 1.), при чему се савесност претпоставља (члан 72. став 3.).

У конкретном случају, правилно је првостепени суд применио цитиране законске одредбе када је утврдио да су испуњени законом прописани услови за стицање права одржајем, с обзиром на то да су и правни претходници тужилаца и тужиоци лично савесни и законити држаоци предметне непокретности почев од 1961. године, када је по основу уговора о купопродаји деда тужилаца ушао у посед исте.

Неосновани су жалбени наводи тужене да не постоји правни континуитет у погледу основа државине, с обзиром на то да је Уговором о поклону Ов.бр.2364/03 од 14.5.2003. године мајка тужилаца стекла 1/2 идеалног дела породичне куће, са одговарајућим правом коришћења на катастарској парцели ... КО ... новог премера. Међутим, из осталих изведених доказа и навода странака, несумњиво произлази да су тужиоци и њихови правни претходници били у поседу целе парцеле бр. ... старог премера, односно парцеле бр. ... новог премера КО ..., идентичних површина, на којој су саградили и стару и нову кућу и која је у целости била предмет наслеђивања по основу оставинског решења иза пок. ДД. Са друге стране, тужена током поступка није доказала супротно, односно да је предметном парцелом располагамо другачије и да постоји још неко лице које је држалац или корисник или носилац неког својинског права на истој.

Уосталом, чак и када би поменути уговором о о поклону од 14.5.2003. године, била доведена у питање законитост правног основа, те када би право тужилаца било разматрано са становишта ванредног одржаја, били би испуњени услови за стицање права одржајем, с обзиром на то да је од 04.07.1996. године, као момента ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа, па до дана подношења тужбе 12.02.2018. године, несумњиво протекао рок од 20 година за стицање права коришћења путем одржаја. Такође, и према правилима Српског грађанског законика која су примењивана пре доношења Закона о основама својинскоправних односа од 1. септембра 1980. године, захтев тужилаца би био основан, с обзиром на то да је њихов предак од 1961. године у поседу предметног земљишта по основу уговора о купопродаји, те је постојао и законски основ и протек рока од 10 година савесне државине за стицање права својине. Међутим, како су тужиоци тражили утврђење права коришћења, као ужег права од права својине, то је правилно одлучио првостепени суд крећући се у границама постављеног захтева. Ово с тога што се након доношења Закона о планирању и изградњи којим се дозвољава конверзија права коришћења земљишта, институт одржаја (као установа приватног права) може по аналогiji применити и на право коришћења.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужене не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд применом члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка у погледу досуђеног износа, донета применом одредби чл. 150,153 ст1,154 и 163 ЗПП, с обзиром на то да је првостепени суд правилно обрачунао нужне и потребне трошкове овог парничног поступка, примењујући правилно АТ и ТТ важећу у време пресуђења.

Међутим, првостепени суд је погрешно применио одредбе материјалног права приликом одлучивања о периоду за који је тужиоцима досуђена законска затезна камата на трошкове парничног поступка.

Наиме, трошкови тужилаца који су опредељени у парничном поступку представљају новчано потраживање које доспева даном наступања извршности одлуке, па тужиоцима на износ досуђених трошкова припада и законска затезна камата почев од дана извршности до исплате, сагласно одредбама чл. 277 и 324 Закона о облигационим односима, а не од дана правноснажности првостепене одлуке. Сходно наведеном, захтев тужилаца за исплату камате на досуђени износ трошкова од дана правноснажности првостепене одлуке до извршности је одбијен, а ожалбена одлука о каматном периоду на трошкове је у наведеном делу морала бити преиначена.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 401. тачка 2. и 3. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија,
Светлана Павић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**